

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: marketa.skodova@soc.cas.cz

Postoj občanů k trestu smrti

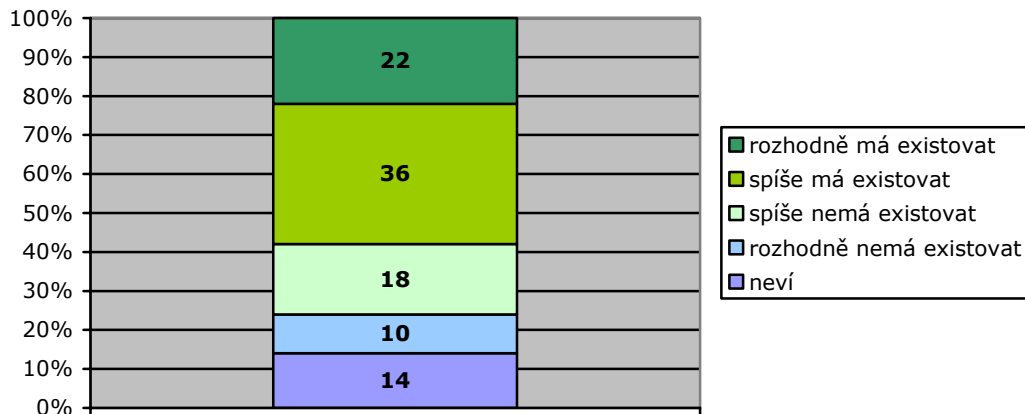
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. 5. - 14. 5. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1132</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OB.3, OB.28, OB.29</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>11. června 2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu, v.v.i., zkoumalo v květnovém šetření postoje českých občanů k trestu smrti. Součástí výzkumné zprávy je třídění odpovědí podle sociodemografických znaků a časové srovnání s výsledky předchozích šetření, neboť tato otázka¹ je součástí kontinuálního výzkumu CVVM od roku 1992.

Více než polovina respondentů vyjádřila názor, že by v České republice trest smrti měl existovat – při součtu odpovědí „rozhodně má existovat“ (22 %) a „spíše má existovat“ (36 %). Mínění, že by trest smrti u nás existovat neměl, zastává menší, 28% podíl veřejnosti – při součtu odpovědí „spíše nemá existovat“ (18 %) a „rozhodně nemá existovat“ (10 %). Přibližně šestina dotázaných se k této otázce nedovedla vyjádřit, a zvolila tedy odpověď „nevím“.

¹ Otázka: „Má či nemá podle Vás v České republice existovat trest smrti? Rozhodně má existovat, spíše má existovat, spíše nemá existovat, rozhodně nemá existovat.“

Graf 1: Trest smrti v ČR (v %)

Rozhodnou podporu trestu smrti vyjadřují relativně častěji potenciální voliči KSČM a ČSSD a lidé, kteří se na pravo-levé škále politické orientace řadí jednoznačně k levici.

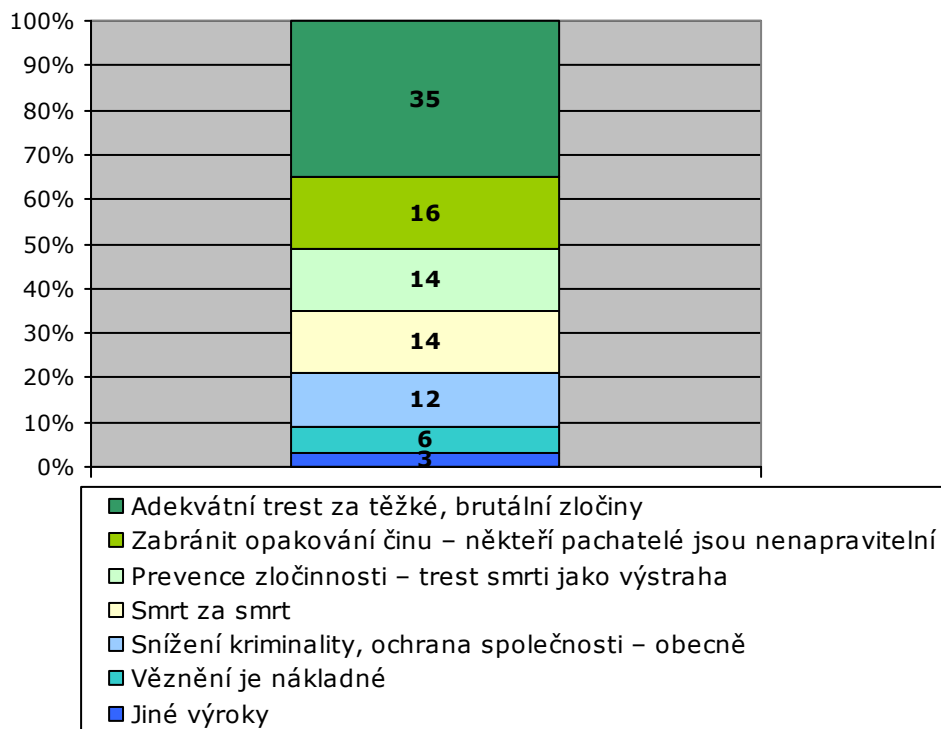
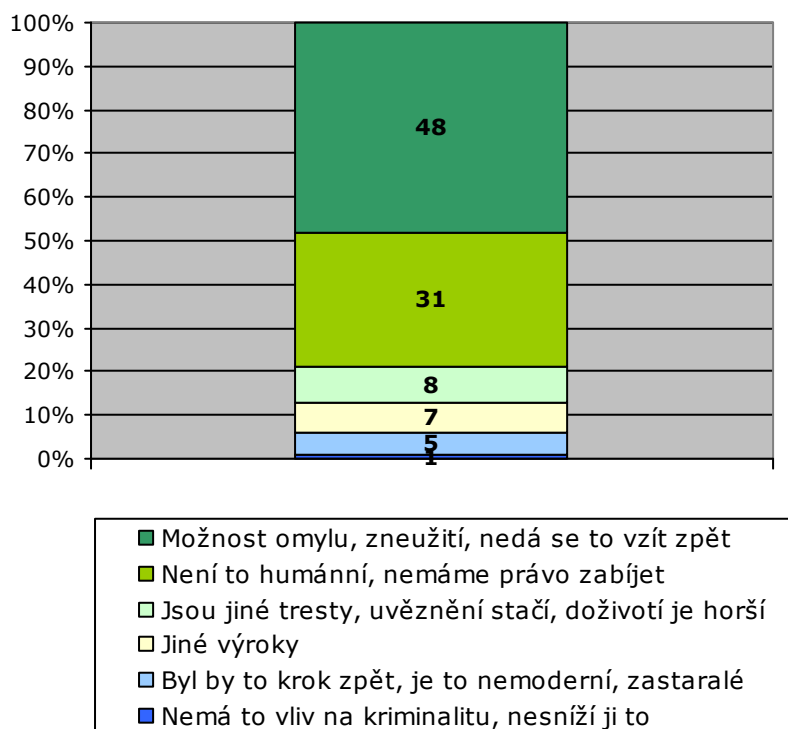
Odpovědi, že trest smrti v ČR existovat nemá, volili častěji respondenti se středoškolským vzděláním a oslovení s deklarovanou dobrou životní úrovní.

Stoupenci absolutního trestu (n=647) jako důvod pro jeho existenci nejčastěji uváděli², že jde o adekvátní a spravedlivý trest za těžké zločiny (35 %), že by trest eliminoval těžké zločince a zabránil jim opakovat jejich zločiny (16 %), že by plnil výstražnou roli (14 %), že by měla platit zásada oko za oko (14 %), že by absolutní trest vedl ke snížení vysoké kriminality (12 %) nebo že těžcí zločinci zbytečně zabírají místo ve věznicích a stát je musí živit (6 %).

Odpůrci trestu smrti (n=321) za hlavní protiargumenty³ považují především možnost justičního omylu (48 %) či nehumánnost takového trestu a to, že nikdo včetně společnosti nemá právo zabíjet (31 %). To, že jsou jiné tresty dostačující a například trest doživotní je pro zločince horší, si myslí 8 % dotázaných. 5 % respondentů se domnívá, že zavedení trestu smrti by bylo krokem zpět, protože jde o zastaralý a nemoderní přístup k řešení zločinnosti, a 1 % jako důvod svého postoje proti trestu smrti uvedlo, že nemá odstrašující účinek a nevede ke snižování kriminality – viz grafy 2 a 3 na následující straně.

² Otázka: „Proč má podle Vašeho názoru existovat trest smrti?“

³ Otázka: „Proč nemá podle Vašeho názoru existovat trest smrti?“

Graf 2: Důvody pro existenci trestu smrti (v %, n=647)**Graf 3: Důvody proti existenci trestu smrti (v %, n=321)**

Z grafu 4 je patrné, že počet stoupců absolutního trestu v české veřejnosti se od roku 1992, kdy byla otázka v šetření CVVM položena poprvé, rapidně snížil. Podíl těch, kteří souhlasili s existencí trestu smrti, poklesl v průběhu devadesátých let od 76 % v roce 1992 k 60 % v roce 2000. Zároveň s tím stoupal počet odpůrců trestu smrti – ti na začátku 90. let tvořili něco přes desetinu, v polovině 90. let pětinu a na přelomu tisíciletí už čtvrtinu veřejnosti. Od posledního šetření, uskutečněného v květnu 2005, se podíl stoupců, odpůrců ani nerozhodnutých lidí statisticky významně nezměnil.

Graf 4: Stoupcenci versus odpůrci trestu smrti - časová řada 1992 - 2007

